

Parlamentul
Republicii Moldova

nr. 18

8.06 2019

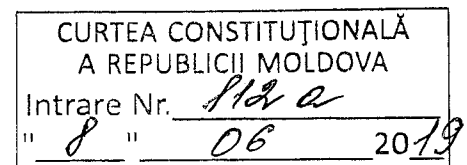
Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu art. 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin. (1) lit. g) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

I. AUTORII SESIZĂRII

1. Sîrbu Serghei, Vladimir Cebotari
2. Deputați în Parlament
3. bd. Ștefan cel Mare 105
4. tel. 022217206

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prin prezenta sesizare, se solicită verificarea constituționalității și declararea drept nulă, *ab initio* a Decretelor Președintelui RM privind desemnarea candidatului la funcția de Prim-ministru și Decretul Președintelui RM privind numirea Guvernului.

CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(3) Republica Moldova este un **stat de drept**, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 2

Suveranitatea și puterea de stat

(1) Suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție.

(2) Nici o persoană particulară, nici o parte din popor, nici un grup social, nici un partid politic sau o altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu. Uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

PARLAMENTUL

Secțiunea 1 Organizare și funcționare

Articolul 60

Parlamentul, organ reprezentativ suprem și legislativ

(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.

(2) Parlamentul este compus din 101 deputați.

Articolul 61

Alegerea Parlamentului

(1) Parlamentul este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

(2) Modul de organizare și de desfășurare a alegerilor este stabilit prin lege organică.

(3) Alegerile deputaților în Parlament se desfășoară în cel mult 3 luni de la expirarea mandatului sau de la dizolvarea Parlamentului precedent.

Articolul 64

Organizarea internă

(1) Structura, organizarea și funcționarea Parlamentului se stabilesc prin regulament. Resursele financiare ale Parlamentului sînt prevăzute în bugetul aprobat de acesta.

(2) Președintele Parlamentului se alege prin vot secret, cu majoritatea voturilor deputaților aleși, pe durata mandatului Parlamentului. El poate fi revocat în orice moment prin vot secret de către Parlament cu o majoritate de cel puțin două treimi din voturile tuturor deputaților.

(3) Vicepreședinții se aleg la propunerea Președintelui Parlamentului, cu consultarea fracțiunilor parlamentare.

Articolul 85

Dizolvarea Parlamentului

(1) În cazul imposibilității formării Guvernului sau al blocării procedurii de adoptare a legilor timp de 3 luni, Președintele Republicii Moldova, după consultarea fracțiunilor parlamentare, poate să dizolve Parlamentul.

(2) Parlamentul poate fi dizolvat, dacă nu a acceptat votul de încredere pentru formarea Guvernului, în termen de 45 de zile de la prima solicitare și numai după respingerea a cel

puțin două solicitări de investiție.

(3) În cursul unui an, Parlamentul poate fi dizolvat o singură dată.

(4) Parlamentul nu poate fi dizolvat în ultimele 6 luni ale mandatului Președintelui Republicii Moldova, și nici în timpul stării de urgență, de asediu sau de război.

Articolul 98

Învestitura

(1) După consultarea fracțiunilor parlamentare, Președintele Republicii Moldova desemnează un candidat pentru funcția de Prim-ministru.

(2) Candidatul pentru funcția de Prim-ministru va cere, în termen de 15 zile de la desemnare, votul de încredere al Parlamentului asupra programului de activitate și a întregii liste a Guvernului.

(3) Programul de activitate și lista Guvernului se dezbate în ședința Parlamentului. Acesta acordă încredere Guvernului cu votul majorității deputaților aleși.

(4) În baza votului de încredere acordat de Parlament, Președintele Republicii Moldova numește Guvernul.

(5) Guvernul își exercită atribuțiile din ziua depunerii jurământului de către membrii lui în fața Președintelui Republicii Moldova.

(6) În caz de remaniere guvernamentală sau de vacanță a funcției, Președintele Republicii Moldova revocă și numește, la propunerea Prim-ministrului, pe unii membri ai Guvernului.

Articolul 134

Statutul

(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Articolul 135

Atribuțiile

(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova

este parte;

b) interpretează Constituția;

c) se pronunță asupra inițiativelor de revizuire a Constituției;

d) confirmă rezultatele referendumurilor republicane;

e) confirmă rezultatele alegerii Parlamentului și a Președintelui Republicii Moldova;

f) constată circumstanțele care justifică dizolvarea Parlamentului, demiterea Președintelui Republicii Moldova sau interimatul funcției de Președinte, precum și imposibilitatea Președintelui Republicii Moldova de a-și exercita atribuțiile mai mult de 60 de zile;

g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție;

h) hotărăște asupra chestiunilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid.

(2) Curtea Constituțională își desfășoară activitatea din inițiativa subiecților prevăzuți de Legea cu privire la Curtea Constituțională.

III. ARGUMENTELE DE RIGOARE

Parlamentul de legislatura a X-a a fost ales la 24 februarie 2019 cu validarea mandatelor de către Curtea Constituțională pe data de 9 martie.

În termen de 3 luni (90 de zile) de la validare Parlamentul urma să constituie organele de conducere ale Parlamentului și să formeze Guvernul.

Pînă pe data de 7 iunie 2019 nici organele de lucru ale Parlamentului și nici Guvernul nu a fost format.

Pe data de 8 iunie 2019, după expirarea termenului constituțional de trei luni (90 zile) în care Parlamentul de legislatura a X-a a avut posibilitate să formeze organele de conducere ale Parlamentului și să formeze Guvernul, cu încălcarea tuturor procedurilor constituționale și regulamentare, fără niciun anunț și înștiințare, 61 de deputați s-au convocat în ședință și au votat un șir de acte legislative.

Totodată, Președintele RM, cu sfidarea procedurilor și normelor constituționale a emis decretul de desemnare a doamnei Maia Sandu în calitate de Prim-ministru și, ulterior, după votul de încredere acordat ilegal de un grup de deputați, a fost emis Decretul de numire a Guvernului.

De menționat faptul că prin Decizia Curții Constituționale nr. 83 din 7 iunie 2019 s-a declarat inadmisibilă sesizarea Președintelui Republicii Moldova iar Înalta Curte a reiterat faptul că termenul de formare a Guvernului expiră în 90 de zile de la validare adică pe data de 7 martie 2019.

Prin hotărîrea Curții Constituționale nr. 13 din 8 iunie 2019 Curtea a hotărît:

1. Parlamentul care urmează a fi dizolvat în temeiul art. 85 din Constituție nu are statut și competențe identice cu Parlamentul mandatul căruia a expirat în conformitate cu prevederile art.63 din Constituție.

2. În cazul apariției circumstanțelor de dizolvare obligatorie a Parlamentului ca urmare a blocajului legislativ și/sau a imposibilității de formare a Guvernului timp de 3 luni (90 de zile), Parlamentul nu este în drept să desfășoare activitate legislativă și să-și îndeplinească atribuțiile prevăzute de art. 66 din Constituție, precum și să constituie organe de conducere ale Parlamentului.

3. La apariția circumstanțelor de dizolvare a Parlamentului în condițiile art.85 alin.(1) din Constituție, Președintele țării este obligat, neîntârziat, să sesizeze Curtea Constituțională pentru constatarea circumstanțelor de dizolvare, cu emiterea ulterioară a decretului de dizolvare a Parlamentului și stabilirea datei alegerilor parlamentare anticipate.

4. Orice acțiune și/sau act legislativ, care are drept scop desfășurarea activității Parlamentului după apariția circumstanțelor de dizolvare obligatorie, constituie o încălcare gravă a prevederilor constituționale și sunt nule *ab initio*.

În pofida normelor constituționale imperative și deciziilor Înaltei Curți, un grup de deputați, fără a respecta nicio procedură constituțională și regulamentară a votat un șir de acte referitor la formarea organelor de lucru ale Parlamentului.

Prin aceste acțiuni au fost sfidate flagrant prevederile articolelor 1, 2, 7, 63, 64, 74 și 85 din Constituția RM.

De asemenea au fost sfidate toate procedurile legale prevăzute de Regulamentul Parlamentului.

În același timp, cu sfidarea prevederilor constituționale prevăzute la articolele 1, 2, 7, 63, 85 și 98 din Constituție Președintele RM a emis Decretul cu privire la desemnarea doamnei Maia Sandu în calitate de candidat la funcția de Prim-ministru iar ulterior, Decretul de numire a Guvernului.

Președintele țării a sfidat normele de procedură constituțională, a ignorat deciziile Curții Constituționale și a validat un Guvern neconstituțional după expirarea termenului legal de formare a Guvernului.

IV. CERINȚELE SESIZĂRII

Având în vedere necesitatea restabilirii ordinii constituționale și de drept, evitării unor consecințe grave, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 4 din Codul jurisdicției constituționale, solicităm Curții Constituționale verificarea constituționalității, și declararea, după caz, nule *ab initio*, a următoarelor Decrete:

1. Decretul Președintelui RM din 8 iunie 2019 cu privire la desemnarea candidatului la funcția de Prim-ministru;
2. Decretul Președintelui RM din 8 iunie 2019 privind numirea Guvernului.

Solicităm examinarea prezentei sesizări în regim de urgență maximă.

**CU CEA MAI ÎNALTĂ CONSIDERAȚIUNE PENTRU ONORATA
CURTE**

S. Ștef / *S. Ștef* /
D. Ciobotari / *Ciobotari* /
A. Ciobotari / *A. Ciobotari* /